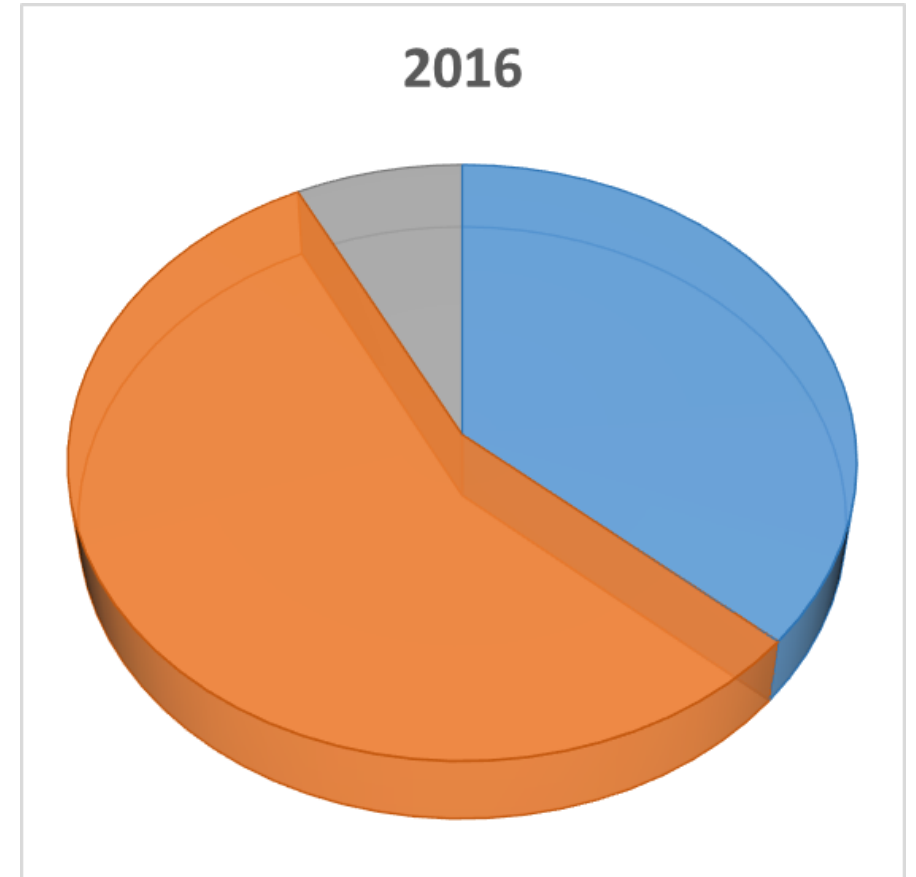

Sairaalaopetuksen vuosikartoitus 2016

Mika Saatsi & Juha Välipakka

Tuusula

Toteutus

- Tilastointipäivä 30.11.2016
- Mukana 26 sairaalaopetusyksikköä
 - Espoo, Helsinki (S.M. & Z.T), Hämeenlinna, Kerava, Raasepori, Tuusula ja Vantaa
 - Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Joensuu, Jyväskylä, Mikkeli ja Kouvola
 - Harjavalta, Turku, Tampere, Kokkola, Nokia, Seinäjoki, Pori ja Vaasa
 - Kajaani, Oulu ja Rovaniemi

Koulut

- 26 yksikköä
 - Itsenäisiä kouluja 14
 - Hallinnollisesti kuuluu toiseen kouluun 10
 - Luokka / luokat lähikoulussa 2
- Ryhmäkoko: yleisin lukema 6-8
 - Avo-opetus 3-10
 - Osasto-opetus 1-12
- Koulupäivän hinta 2015
 - Keskiarvo 143,58 e
 - Vaihteluväli 63,5 e <> 290 e

Henkilöstö

- 187 opettajaa
 - 141 erityisluokanopettajaa, 28 erityisopettajaa
 - 10 päätoimista tuntiopettajaa (erityisopetus, aineenopetus 2, kieltenopetus 2, luokaopetus, konsultoiva erityisluokanopettaja)
 - 8 sivutoimista tuntiopettajaa (aineenopetus, ranska/espanja, FK)
- 106 koulunkäynninohjaajaa
- Viidellä koululla on oma virkarehtori, osa kuuluu hallinnollisesti isomman koulun alaisuuteen
- Suurin osa rehtoreista työskentelee sairaalaopetuksessa samalla opettajana.

Kelpoisuus

- Erityisluokanopettajat 141, joista kelpoisia 124 = 88%
- Erityisopettajat 28, joista kelpoisia 24 = 86 %

Sairaalaopetusyksikössä 30.11.2016 opiskelleet OSASTO-OPPILAAT

Oppilaat	yhteensä	tyttöjä	Yleinen tuki	Tehostettu tuki ja oppimissuunnitelma	Eriyisen tuen päätös ja HOJKS	Pidennetty oppivelvollisuus	VSOP
Esiopetus	8	1	2	4	1	0	0
1.lk	19	5	5	9	4	1	0
2.lk	24	7	8	3	11	0	0
3.lk	28	3	9	6	11	1	0
4.lk	27	9	7	10	10	0	0
5.lk	35	13	7	8	17	1	2
6.lk	40	18	13	4	16	0	1
7.lk	48	31	16	11	12	2	5
8.lk	57	43	18	8	14	2	15
9.lk	69	50	28	13	17	4	9
Lisäopetus	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	355	180	113	76	113	11	32

51 %

Osasto-oppilaan tulostausta 30.11.16

Osasto-oppilaat	Oppilasmäärä	
Somaattinen	32	9 %
Lastenpsykiatrinen	158	46%
Nuorisopsykiatrinen	143	41 %
Neurologinen	7	2 %
Muu osasto	7	2 %
Osastohoidossa yhteensä	347	

Sairaalaopetusyksikössä 30.11.2016 opiskelleet AVO-OPPILAAT

Oppilaat	yhteensä	tyttöjä	Yleinen tuki	Tehostettu tuki ja oppimissuunnitelma	Erityisen tuen päätös ja HOJKS	Pidennetty oppivelvollisuus	VSOP
Esiopetus	2	1	0	0	1	0	0
1.lk	14	1	0	3	10	0	0
2.lk	22	1	0	3	21	2	3
3.lk	28	9	1	4	23	1	2
4.lk	31	4	1	2	29	0	2
5.lk	33	5	1	4	29	0	1
6.lk	47	7	1	6	40	0	5
7.lk	52	15	0	6	46	0	9
8.lk	79	29	10	11	51	1	31
9.lk	161	92	19	25	95	2	84
Lisäopetus	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	469	164	33	64	345	6	137

35 %

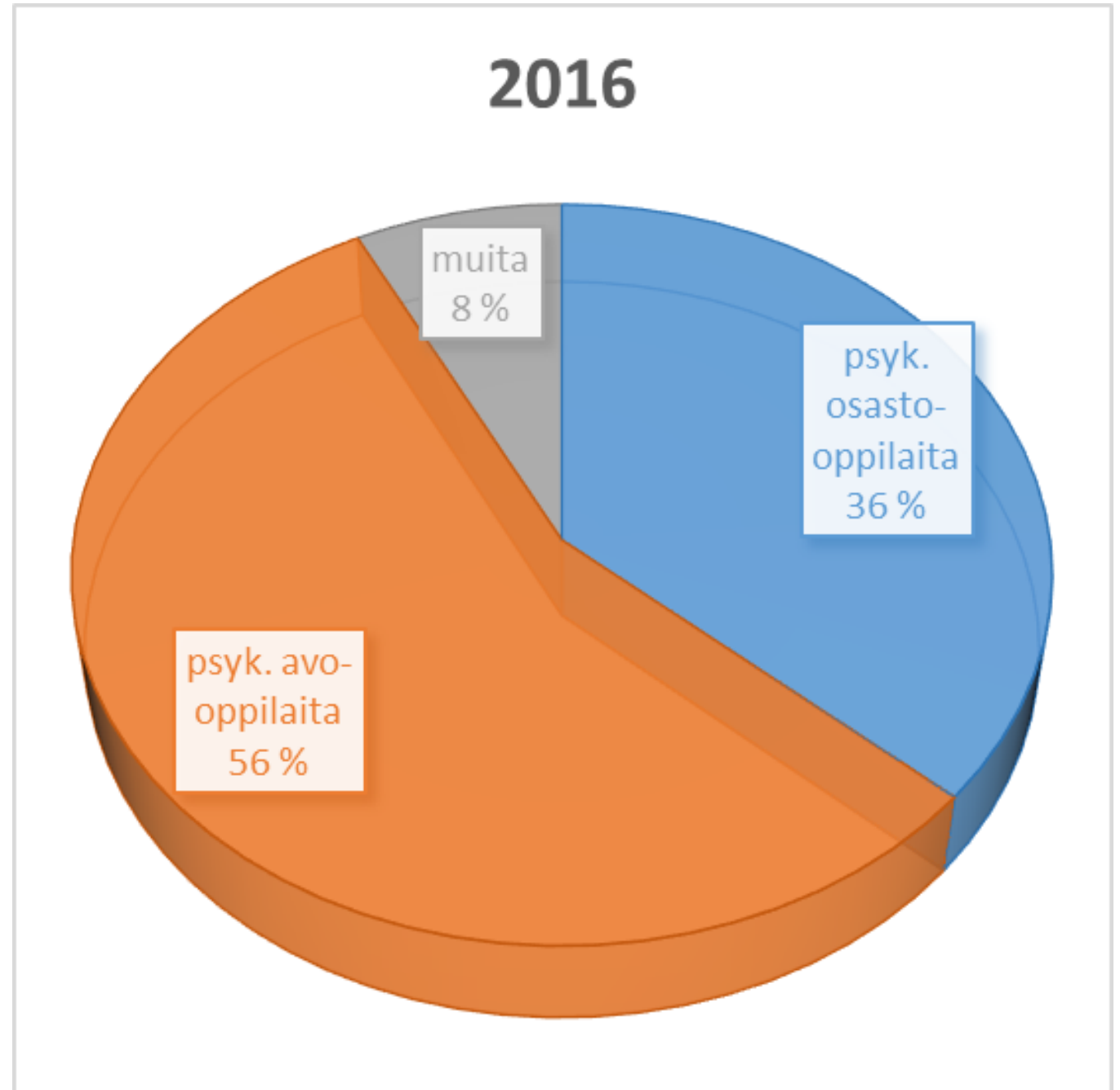
Avo-oppilaan tulostausta

Hoitotaho	Oppilasmäärä	
Lastenpsykiatrinen pkl	178	37 %
Nuorisopsykiatrinen pkl	286	60 %
Neurologinen pkl	3	< 1 %
Foniatrinen pkl	0	
Muu	13	< 3 %
Avo-oppilaita yhteensä	480	

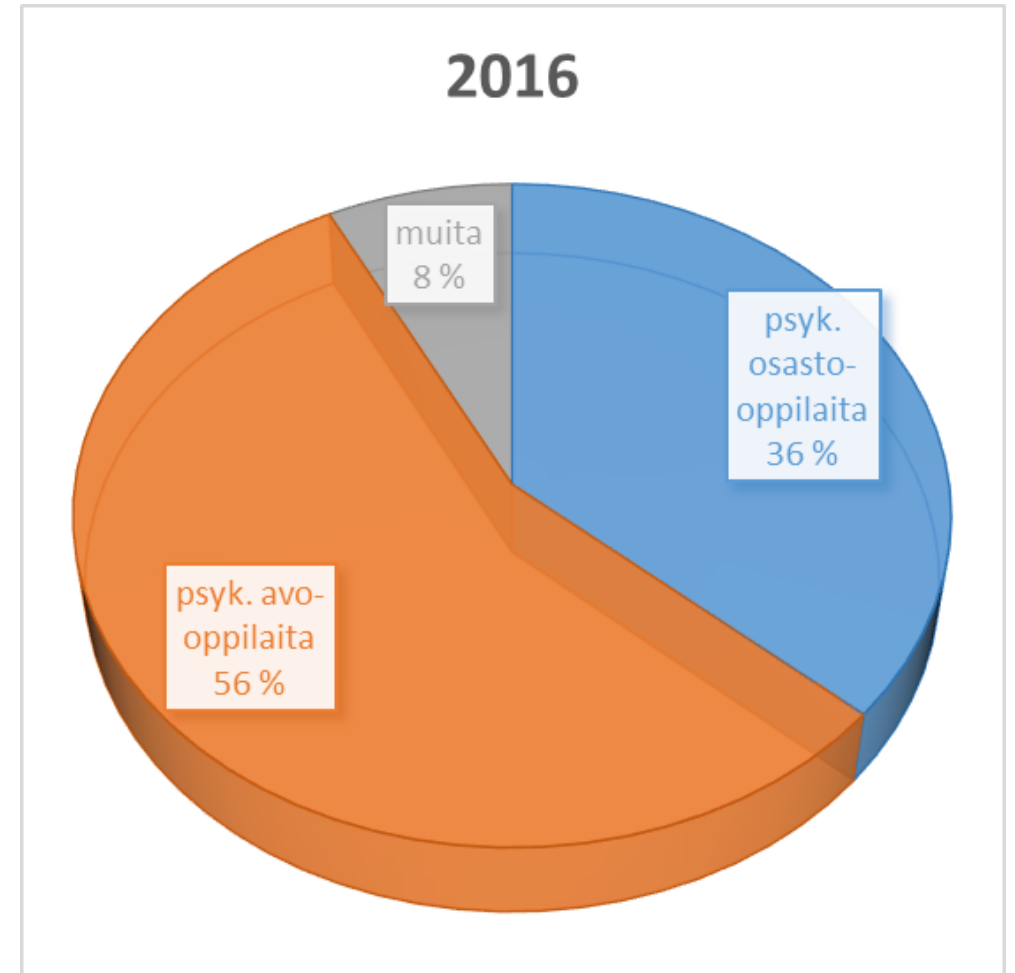
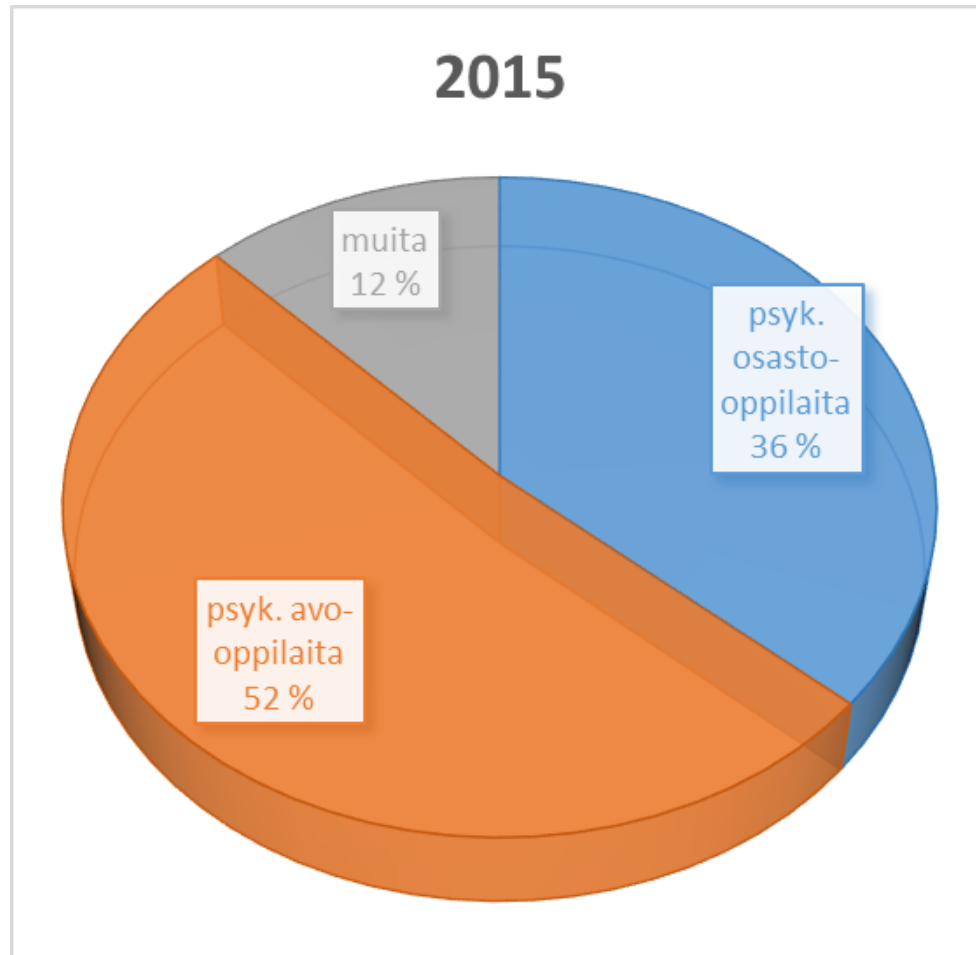
Muu avo-oppilas (ei hoitosuhdetta erikoissairaanhoidon)	Oppilasmäärä
Lastensuojelulaitos, koulukoti tms.	1
Muu avo-oppilas, mikä:	0

Tulotausta kaikki

psykiatrisia osasto-oppilaita	158+143	301
psykiatrisia avo-oppilaita	178+286	464
muita (som+neur+fou+muut)	32+7+7+3+0+13	62
yhteensä		827

Sairaalaopetuksen tulotaustan vertailua

Osaamiskeskustyö

Mitä seuraavia konsultoivia palveluita koulunne oppilaaksiottoalueellanne tarjoaa?						Kyllä	Ei
nivelvaihtotyötä						20	2
oppilaskonsultaatiota PoL § 4.a oppilaille (ei sairaalakoulujaksolla)						13	8
oppilaskonsultaatiota muille kuin PoL § 4.a oppilaille (ei sairaalakoulujaksolla)						12	9
koulutusta						11	10
tukijaksoja						5	16
avo-opetusta PoL § 4.a oppilaille						20	1

Konsultoivan työn hinnoitteluperuste

”espoolaisille kouluille ei kustannuksia. Muualla ei käydä konsultoimassa. Puhelinkonsultaatio ilmaista.”

”aiheutuneet kulut - palkka, matkakulut ja päivärahat”

”erityisluokanopettajilla 1 vvk, koskee vain hämeenlinnalaisia oppilaita”

”ei ole hinnoiteltu, konsultoinnin kustannukset jakautuu kunnille opetuspäivän hinnassa”

”koko päivä 200e, ½päivä 100e, sis.matkat”

”konsultoiva työ on osa avohoidollisen opetuksen henkilöstön ja suunnittelijan tehtävänkuva”

”ei erillistä hintaa/tuntityön laskutusperuste”

”ei ole tietoa”

”Kuopion ulkopuolella koulupäivähinta. Kuopiossa ei maksua”

”Koulupäivän hinta + matkat, mikäli oppilas ei ole sairaalakoulun kirjoilla konsultaatiopäivänä.”

Konsultoivan työn hinnoitteluperuste (2)

”Omille oppilaille (ulkopaikkakuntalaiset) yksi koulupäivämaksu. Oululaisille ilmaista.”

”Kuntakäyntien erillishinnat (3 kategoriaa), muu kuin opetustyö 60 euroa / suorite”

”Kuuluu käytännössä koulupäivän hintaan”

”Ei määritelty.”

”48 e/h, jos yli 3 tuntia, 162 e. Lisäksi matkakulut. Turkulaisia ei laskuteta.”

”Kuuluu avo-oppilaan koulupäivän hintaan”

Hyviä konsultaatiokäytänteitä koulussanne / alueellanne?

”Hyviä kokemuksia sekä yksittäisistä konsultaatiokäynneistä että useammasta kerrasta koostuvista käynneistä. Suoraan kouluilta tulleet pyynnöt vaikuttaisivat olevan toimivampia kuin esimerkiksi hoidon kautta ohjatut koulukonsultaatiopyynnot. Vaativissa tilanteissa meiltä on lähtenyt kaksi opettajaa konsultoimaan, tämä on tietty omien tuntien kannalta hankalaa, mutta toimivaa. Sovitut konsultaatiopäivät esim. ma ja ke. Koulut oppivat käyttämään näitä päiviä ja oman koulun arki saadaan toimivaksi.”

”Kaupungin rahoittamana koulumme kahdelle pedagogiselle yhdysopettajalle 2vvt,osaamiskeskustyöhön liittyen - sisältää konsultoinnin.”

” Koulussamme toimii yksi konsultoiva opettaja lasten psykiatrisen polin tehostetun työryhmän mukana. Opettajalle on varattu yksi tunti/vk konsultoivaan työhön. Muina päivinä hän opettaa EN, TN ja LI alakoululla sekä paikkaa tarvittaessa kentällä olevia opettajia. LPS:n ja koulun yhteistyö on erityisen hyvää.”

”Koulussa on kaksi kons. opettajaa, joiden työajasta n. puolet on kons. työtä ja puolet eo-työtä. Alueen koulut ovat tietoisia palvelusta ja osaavat pyytää sitä. Konsultaatiota on myös markkinoitu sairaanhoitopiirin alueella. Kouluille on tehty info-käynnejä. Kons. opet tekevät yhteistyötä osastojen kanssa.”

Hyviä konsultaatiokäytänteitä koulussanne / alueellanne? (2)

”kaupunkitasoinen konsultaatiotyö ei ole toistaiseksi ollut osana avohoidollista opetusta. Sitä ei ole sisäänrakennettu polikliinisen opetuksen opettajien tehtävänkuvaan.

Oppilashuollon henkilöstö käy esittäytymässä lukuvuoden alkaessa luokissa ja seuraamassa oppitunteja oppilaantuntemuksen näkökulmasta.

Opettajille ja avustajille tukea nimettömästi kiireellisissä tapauksissa -jalkautuminen ja akuutti apau

Wilmassa yleisiä ohjeita erilaisten tilanteiden varalta ja koulutusvinkkejä.”

” Nopean toiminnan joukot.”

” Valmiiden mallien hyödyntäminen/opastaminen niiden käytössä.

Tarkkaavaisuushäiriöinen oppilas koululuokassa (Niilo Mäki)

Lasten ja nuorten mielenterveyttä edistävä sekä masennusta ja ahdistusta ennaltaehkäisevä Friends –ohjelma

Työrauhaa kaikille –malli; Art –ohjelma; ProKoulu hankkeessa mukana

Kielellisten vaikeuksien konsultaatiossa käytetään hyväksi olemassa olevaa materiaalia esim. Oppi Katti, laulupiirtäminen, suujumppa, oppimispeljä ja luki -materiaalia. ”

”Hoidon kanssa yhteistyössä. Suunnitelmat oman opettajan kanssa”

”konsultoiva erityisluokanopettaja alakoulu, konsultoiva erityiskoulunkäyntiavustaja, alakoulu”

Hyviä konsultaatiokäytänteitä koulussanne / alueellanne? (3)

”Lukuvuonna 2015 -2016 ja syyslukukaudella 2016 ollut laaja konsultaatioprojekti, jolloin lähes koko henkilökunta on ollut mukana konsultoimassa Oululaisia pienryhmien ja erityisryhmien opettajia. Sairaalakoululun opettajat ja yksi ohjaajista on myös osallistunut oululaisten opettajien kouluttamiseen saman projektin puitteissa. Yleisopetuksen koulujen henkilökunta on päässyt myös tutustumaan Sairaalakouluun arkeen yksilöllisesti järjestettyjen tutustumispäivien aikana.”

”Laaja tehtyyn työhön ja hyviin kokemuksiin pohjautuva palveluvalikko (tarvittaessa erikseen toimitetaan)”

”Konsultaatiokäynnit Taysin avohoidon työntekijän/työparin kanssa kouluilla taysin vastuukunnissa saanut myönteistä palautetta. Oppilailla Taysin avohoidon suhde, mutta ei välttämättä sairaalakoulujaksoa. ”

”Kouluverkostoissa ja oppilaskäynneillä toteutuu suurin osa konsultaatioista.”

”Konsultoivat erityisluokanopettajat § 4.a oppilaille yhteistyössä alueen esh & koulujen oppilashuollon sekä tietysti perheiden kanssa, avoimien ovien koulutustapahtuma 2 krt / lukuvuosi”

”Koulukokoukset, sairaalaopetuksen yhteydessä toimiva Etappi-tuki, joka jalkautuu kouluihin.”

”Koululla on oma osaaminen aika vahva joten tuemme toinen toistamme - konsultaatiota ja hyvät yhteydet ulkopuolisiin tahoihin”

Haasteita konsultaatiotyössä koulussanne / alueellanne?

”Suurin haaste on se, jos konsultaatiopyyntö on tullut, mutta koululla on kokemus siitä, että he eivät tarvitse apua.”

”Neuropsykiatrian osaston kanssa yhteistyötä tekevä opettaja tekee säännöllisesti konsultointeja - muuta konsultointia on ollut verrattain vähän. Rehtoreille tulee ajoittain konsultointipyyntöjä liittyen hankaliin oppilastilanteisiin. ”

”Koulullamme ei ole yläkoulun konsultoivaa opettajaa. Alakoulun konsultoivan työ on pirstaleista siksi että hän on konsultoinnin lisäksi kiinni sairaalaopetuksen oppitunneissa.”

”Pyynnöt tulevat usein todella myöhään, kun ongelmat ovat jo suuria. Ulkokuntalaisilla palvelun käyttö voi kaatua maksullisuuteen. Konsultaation tarve on koko ajan kasvava, aika ei tahdo riittää.”

”Kajaanin sairaalakoulussa ei ole tällä hetkellä resursseja toteuttaa konsultaatiokäytänteitä. Konsultaatiokäynnit on keskitetty johtavalle erityisopettajalle. Johtava erityisopettaja on asiantuntijana myös avoluokan ohjausryhmässä.”

”Aika, ei ole erillistä resurssia tähän. Tehdään työajalla ja ”omalla ajalla”

”Mahdollisuus konsultoida ainoastaan sairaalaopetuksessa olevien oppilaiden asioita, koska ei ole riittävää resurssia.”

”Aikataulutus. Omalta pääkoululta poissa oleminen (konsultaatiokäynnin ajan).”

”Välillä pätevien sijaisten saaminen on ollut haasteellista.”

Haasteita konsultaatiotyössä koulussanne / alueellanne? (2)

”Ei ole resurssia, mutta toki puhelimeen vastataan, jos joku soittaa...”

”Pitkät välimatkat.”

”Resurssia ei oikein ole osattu antaa ja ottaa käyttöön.”

”Konsultaatiota tehdään opetusajalla eli ei ole erillistä konsultaatiota tekevää opettajaa. Konsultaatiokäynnit sovitaan sisäisin järjestelyin.”

”Kaikki liikenevä resurssi hupenee työhön. Lisäresurssillekin olisi käyttöä...”

”Tiedonkulku”

”8h osaamiskeskustystä jota tarjoamme kaikille kouluille tarvittaessa”

Millä ajalla osaamiskeskustystä tehdään? Hyviä käytänteitä? Huolia?

”Koulupäivien aikana tai jos siihen on erikseen osoitettu resurssia, niin omien oppituntien ulkopuolella.”

”Osaamiskeskustyö on ollut Helsingissä kaupungin rahoittamaa ja meillä on ollut käytössämme resurssi kahdelle erityisopettajalle 2vvt/opettaja. Kaupungin rahoittama osaamiskeskustoiminta ei jatkune ensi vuonna.”

”Lähinnä omalla.”

”Konsultoivan opettajan työajalla. Niveltäytystä lakisääteisen saattaenvaihtamiskäytännön mukaisesti.”

”Osaamiskeskustyö tehdään sillä ajalla, mikä pystytään irrottamaan muista tehtävistä, ilman että perustehtävä liikaa häiriintyy.”

”Mahdollisuus konsultoida ainoastaan sairaalaopetuksessa olevien oppilaiden asioita, koska ei ole riittävää resurssia.”

”Toistaiseksi normaalilla työajalla ja sijaiset on saatu projektirahoituksella.”

”Pääosin normaalin työajan puitteissa. Virka- ja virantoimitusmatkojen erillispäätökset. Kaikkea työtä priorisoidaan ja käytetään sijaispankista sijaisia eri tarkoituksiin. Sijaiset sekä opettajille että ohjaajille. Ei erityisiä huolia.”

Millä ajalla osaamiskeskustyötä tehdään? Hyviä käytänteitä? Huolia? (2)

”Pyritään tekemään työajalla.”

”Osaamiskeskustyö tulisi saada toimimaan kaikissa sairaalakouluissa.”

”Oman työn ohessa. Sisäisin järjestelyin.”

”Työajalla, luennot joko työajalla toimintaan kuuluvana tai oman työn ulkopuolella laskuttaen koulutuksen järjestäjää”

”Yleensä työajan puitteissa”

Lisätietoja & tarkennuksia

”Lahden kaupungin sairaalaopetuksen kehittämissuunnitelman mukaan koulullemme tulisi lisätä yhden opettajan resurssi, jotta konsultointi mahdollistuisi myös muille kuin sairaalaopetuksessa oleville oppilaille.”

”Ns. jälkiseurantakonsultaatiot ovat maksuttomia, kun oppilas on ollut meillä edellisenä vuonna koulupaikalla.”

Oppilashuolto

- 16 koulussa toimii yleisen oppilashuollon asiantuntijaryhmä, 10 koulussa ei
- 5 koulussa toimii pedagogisen tuen ryhmä, 21 ei

Mitä yleisen oppilashuollon hyviä käytänteitä / työskentelymalleja teillä koulussanne on?

”Edelleen hoidon kanssa tehty yhteistyö on tärkein osa toimivaa oppilashuoltoa. Koululle osoitetut muut oppilashuoltopalvelut ovat niin vähäisiä, ettei siitä toimivaa saa. ”

”Loppuhoitoneuvotteluissa erityisluokanopettaja antaa aina kirjallisen pedagogisen palautteen oppilaan jaksosta. Lisäksi sovitaan oppilaskohtaisen OHR:n seuranta- ja konsultaatioyhteydestä sairaalakoulun erityisluokanopettajaan.”

”Vastuuopettaja osallistuu pääkoulun yleiseen OHR:n tapaamisiin n. kaksi kertaa lukukaudessa. Tapaamisissa keskustellaan talon yleisestä tilanteesta ei yksinomaan sairaalaopetuksesta. Vastuuope on mukana myös alueellisessa OHR:ssä, jossa keskustellaan Joensuun tilanteista yleensä.”

”Koulupsykologilla ja -kuraattorilla on kiinteä aika varattuna koulullemme ja sitä voi varata ajanvarauksen kautta, jos tarvetta on. He ovat käytettävissä sekä konsultaatioon, tutkimuksiin sekä asiakastyöhön.”

”Avoluokan tukena toimii ohjausryhmä (nuorisopsyk.lääkäri, johtava erityisopettaja, sairaalakoulun vastaava erityisopettaja, avoluokan opettaja)”

”sekä Killan että Sompion kouluissa toimivat oppilas- ja opiskelijahuoltolain määrittelemät oppilashuollon ryhmät ja toimintatavat.

Oppilashuollon rakenteet ovat selkeät, ja oppilashuollolle on varattu kiinteä aika. Viikoittain julkaistavassa viikkotiedotteessa on selkeästi nähtävissä, mikä oppilashuollon ryhmä kokoontuu (monialainen pedagogisen tuen ryhmä, monialainen yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä, monialainen konsultaatioryhmä). Kaikista kokouksista laaditaan muistiot.

Mitä yleisen oppilashuollon hyviä käytänteitä / työskentelymalleja teillä koulussanne on? (2)

Oppilashuollon henkilöstöresurssi (psykologi, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja) on käytettävissä jokaisena koulupäivänä. Akuuteissa tilanteissa oppilashuollon henkilöstö on nopeasti saatavilla. Monialaisten asiantuntijaryhmien kokoaminen on joustavaa.

Sähköinen opiskeluhuoltokertomus mahdollistaa tietoturvallisen, joustavan ja rationaalisen tavan käsitellä oppilaskohtaisia asioita.

Poissaolojen seuranta -käytäntö on osa oppilashuoltoa. Sen avulla voidaan johdonmukaisesti puuttua riittävän ajoissa poissaoloihin.

Tiivis yhteistyö nuorisopalveluiden ja seurakunnan nuorisotyön kanssa.”

”Kerran kuussa pidämme "operapsan", joka on meidän yleisen oppilashuoltomme ryhmä. Tähän osallistuu sairaalaopetuksen henkilökunta sekä osaston lääkärit, sosiaalityöntekijä sekä psykologi. Mahdollisuuksien mukaan myös nuoriso-ohjaaja sekä toimintaterapeutti. ”

”Koulukuraattori ja koulupsykologi ovat jalkautuneet luokkahuoneisiin ja järjestäneet yhdessä opettajien kanssa toiminnallisia tunteja esimerkiksi mielen hyvinvointiin liittyen.”

”Normi palaverit.”

Mitä yleisen oppilashuollon hyviä käytänteitä / työskentelymalleja teillä koulussanne on? (3)

”Moniammatillinen yhteistyö Taysin hoidon kanssa; oman koulun kanssa tehtävä yhteistyö; huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö tärkeää; ”

”Koko koulun henkilökunta kuuluu yleisen oppilashuollon asiantuntijaryhmään.”

”Kokoontuu krt / kk, mukana kuraattori, psykologi ja johtoryhmä (th mahdollisuuksien mukaan), erilaista ryhmätoimintaa eri kehitysvaiheissa oleville oppilaille sekä kaikille yhteisiä RYHMÄTYMIS-tunteja, rajattu pitkäaikaisille avo-oppilaille”

”Tiivis yhteistyö osastojen kanssa sekä pyrkimys aktiiviseen yhteistyöhön oppilaan kotikoulun kanssa.”

Lisätietoja & tarkennuksia

”Pedagogisen tuen ryhmä koostetaan aina tapauskohtaisesti jokaisen oppilaan kohdalla erikseen mieltien.”

”Henkilökunta on niin pieni, että koko ryhmän puitteissa voidaan käydä läpi asiat.”

”Olemme kaksikielinen yksikkö joka toimii kahden eri koulun alaisuudessa, Hietalahden koulu ja Haga skola.”

”Oppilasmäärä on niin pieni että kyemme hoitamaan haasteita niitä kohdattaessa. Oppilaat jotka eivät tule kouluun tai joilla on erittäin vaikea tulla”